1850. N°. 99.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

WOENSDAG, 14 AUGUSTUS.

De Prijs der Courant is ƒ 18 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 13 Augustus.

Volgens bepaling van Z. Exc. den Minister van Binnenl. Zaken, is het hoofddistrict Leyden verdeeld in de onder-districten: Leyden, gemeente van dien naam; Warmond, gem. Warmond, Vennip, Sassenheim; Katwijk, gem. Katwijk, Rijnsburg, Valkenburg, Oegstgeest; Soeterwoude en Voorschoten, gem. van dien naam; Leyderdorp, gem. Leyderdorp, Hoogmade, Koudekerk; Hazerswoude, gem. Hazerswoude, Benthuizen, Hoogeveen; Alphen, gem. Alphen, Aarlanderveen; Oudshoorn, gem. Oudshoorn, Woubrugge, Bodegraven, Zwammerdam; Nieuwveen, gem. Nieuwveen, Ter Aar; Alkemade, gem. Lage Boekhorst, Alkemade, Rijnsaterwoude; Leymuiden, gem. Leymuiden, Kalslagen, Aalsmeer, Uithoorn, en Ouder-Amstel, gem. van dien naam; Nieuwer-Amstel, gem. Nieuwer-Amstel en Rietwijkeroord.

— De Directie van den Holl. Spoorweg heeft bekend gemaakt, dat al de treinen ook op Zon- en Feestdagen zullen doorloopen.

— Uit 's Gravesande meldt men, dat den 10den dezer door de reddingsboot aldaar van het op den hoek van Holland gestrande Kofschip Egberdina Schuringa, Kapt. G. J. Orsel, van Sunderland naar Rotterdam, met Steenkolen, zes personen gered zijn, namelijk de Kapitein, Stuurman, twee Matrozen en twee Kinderen. De Vrouw van den Kapitein met haar 7 jarig Zoontje waren den vorigen avond reeds over boord geslagen.

— Den 8sten dezer is in het dorp Laar, in het graafschap Bentheim, zeer plotseling overleden de welbekende publicist en dichter G. A. C. W. Marquis de Thouars. Hij verkeerde sedert lang in zeer armoedige omstandigheden en overleed in eene armelijke woning van behoeftige lieden, zonder dat hij in zijn laatste levensdagen hulp of verpleging gehad had. (*Ned.*)

— In België zijn door de zware regens onderscheiden rivieren en wateren, vooral in West-Vlaanderen zoo hoog gerezen, dat het land onder water staat en aan de gewassen aanmerkelijke schade is toegebragt. — Diezelfde berigten ontvangt men van den Boven-Rhijn. Op meer dan ééne plaats hadden daar wolkbreuken plaats gehad.

— Vijfde vervolg der mededeeling betreffende al onze Overzeesche Bezittingen, door den Minister van Koloniën aan de Tweede Kamer. (Zie N°. 98.)

II. De Zuider- en Ooster-afdeeling begrijpt in zich alle de kustlanden van Borneo, gelegen op de Zuidkust ten oosten van Mattam en Kadawangan, en op de Oostkust van den Zuidhoek af, noordelijk tot en met Berow, benevens de omliggende kleinere eilanden en de gezamenlijke binnenlanden, grenzende aan die der wester-afdeeling. Het federatief rijk van Berow, zaamgesteld uit de landschappen Boelongan, Goenong Teboer en Tandjong, maakt de laatste onderhoorigheid dezer afdeeling ten noorden uit. Boelongan is het meest noordelijke dier landschappen, en de laatste onderzoekingen hebben geleerd, dat in de stroomgebieden van eenige kleinere rivieren tot op 4° 20′ noorderbreedte Boelongansche hoofden gevestigd zijn.

Het gebied der zuidooster-afdeeling is dat, hetwelk vroeger het rijk van Banjermassin uitmaakte. Onze Compagnie bezat ter hoofdplaats van dien naam reeds in 1711 een etablissement, en de Sultan had hare suzereiniteit over zijn rijk erkend bij het tractaat van 13 Augustus 1787, hetwelk tevens de kustlanden in volle souvereiniteit aan de Compagnie toekende. Het etablissement te Banjermassin werd in 1809 ingetrokken. Onder het Britsch tusschenbestuur hersteld, keerde het, krachtens de Londensche conventie van 1814, op 1 Januarij 1817 onder Nederlandsch gezag terug. Het Britsch bestuur had inmiddels met den Sultan een nieuw tractaat gesloten, waarbij het aan dien Vorst in leen gelaten gebied nog meer ingekort en de afstand in souvereiniteit van geheel het overige rijk van Banjermassin, met name al de kustlanden van Berow tot Kottawaringin, is bekrachtigd geworden. Op denzelfden grondslag berusten de tractaten sedert door het Nederlandsch bestuur met den Sultan van Banjermassin gesloten, ten gevolge waarvan het leenroerig eigen gebied van dezen Vorst thans bestaat uit de landen, noordelijk van de hoofdplaats Banjermassin langs den linker oever der Banjer- of Barito-rivier over de stroomgebieden der Prakan en Kaijoe-Tengie, beide takken van dien grooten stroom, zich uitstrekkende, en ten oosten door de binnenlanden van Passie en Tanah Boemboe begrensd. Hunne bevolking zal niet veel meer dan 120,000 zielen bedragen.

Het geheele overige gebied der Sultans van Banjermassin behoort in vollen eigendom aan Nederland. Het bestuur daarover wordt regtstreeks uitgeoefend door den resident dezer afdeeling, hetzij met behulp van inlandsche hoofden, hetzij door middel van Europesche ambtenaren, waarvan drie als posthouders te Tabanio, Schans van Thuyll en Kween geplaatst zijn, en één als civiel gezaghebber te Marabahan fungeert. De resident houdt verblijf ter hoofdplaats Banjermassin, en heeft voor het westelijk van daar gelegen kustgebied onder zich een Europeschen gezaghebber te Kottawaringin, en in afwachting van hetgeen nader zal noodig bevonden worden, eenen adsistent-resident voor Koetie en de oostkust van Borneo.

Enkele vorsten op de oostkust, vroeger als vazallen van Banjermassin hunne landen besturende, zijn bij speciale overeenkomsten in eene soortgelijke verhouding tot het Gouvernement gelaten. Daar wordt dus ons gezag onder toezigt van den evengenoemden adsistent resident uitgeoefend.

Ook in deze afdeeling zijn belangrijke opnamen geschied of voorgenomen. Die van de zuidkust met hare binnenlanden en van een gedeelte der noordoostkust zijn voltooid.

De bevolking der zuidooster-afdeeling wordt op bijna 450,000 zielen gesteld, met inbegrip van die der sultans landen, vroeger opgegeven, doch zonder de nomadische of zwervende Dajak. Onder die bevolking tellen de Rijken van: Koetie voor 96,000, Berow voor 84,000 en Passir voor 12,000 zielen, terwijl die der zuidkust met hare binnenlanden wordt geschat op omstreeks 100,000 zielen.

De haven van Banjermassin is voor den grooten handel opengesteld.

De kennis en de benuttiging van den mineralen rijkdom dezer afdeeling, waarvan hiervoren reeds werd gewaagd, is in de laatste jaren, ten gevolge van nieuwe ontdekkingen, merkelijk toegenomen.

Naar mate allengs de invloed der stoomvaart op de Indische belangen hooger werd gewaardeerd, was het Bestuur te ijveriger bedacht, om de daarvoor onmisbare steenkolen in de kolonie zelve te vinden. Onderzoekingen, heinde en ver bewerkstelligd, hebben geleid tot de ontdekking der rijke steenkolen-beddingen in den berg Pengaron, mede in de sultans-landen en aan de Batoe-apie. Het terrein is er bij uitstek gunstig, en de afvoer op de rivier zonder noemenswaardig bezwaar. De ontginning is daar met vrucht begonnen. De vereischte gebouwen en werken zijn aangelegd. Eene aanzienlijke hoeveelheid gegraven kolen werd reeds naar Java verscheept, en de hoedanigheid daarvan is volkomen voldoende bevonden. De volledige exploitatie wachtte afdoende middelen van ontwikkeling, die sedert zijn daargesteld of aangevoerd. De aanvankelijk verkregen resultaten geven het regt, om als gelukt te beschouwen eene onderneming, die niet alleen de toekomst onzer Indische stoomvaart verzekert, maar ook van het hoogste belang is voor de nijverheid der kolonie.

Eene andere gewigtige, en reeds vroeger gedane ontdekking is die van uitgestrekte ijzergronden in het district Tanah Laut, hetwelk den zuidoost-hoek van Borneo vormt, en eene onmiddelijke onderhoorigheid is van het Gouvernement. De gedane opnamen schreven aan den erts-voorraad zulk een omvang toe, en deden de plaatselijke gesteldheid, bepaaldelijk in de nabijheid van Tambaga, als zoo gunstig voor exploitatie kennen, dat het een en ander in 1848 door middel van de dagbladen ter kennis van het publiek werd gebragt, even als de uitkomsten der scheikundige ontleding van den erts, die daarbij was bevonden een der zuiverste ijzer-ertsen te zijn, welke de natuur oplevert. Men voegde bij die bekendmaking het berigt, dat eenige duizenden Ned. ℔ van den erts hier te lande voorhanden waren, ten einde te worden verstrekt aan hen, die daarmede proeven van uitsmelting in het groot zouden willen nemen. Geene enkele aanvraag om afgifte van den erts is bij de Regering ingekomen.

Voorts is het bekend, dat de Borneosche grond, behalve steenkolen en ijzer, veel goud, eenig antimonium, tin, kwik, diamanten en platina bevat.

Gedurende de laatste jaren is de kennis van Borneo, zeer toegenomen en is er datgene verrigt, wat volgens die meerdere kennis werkelijk nuttig werd geoordeeld. Het grooter deel des eilands is opgenomen door de zorg van den toenmaligen Gouverneur, en de onlangs gemaakte inrigting van bestuur zal, bij goede aanwending, de gelegenheid tot verdere ontwikkeling geven.

(*Vervolg hierna.*)

's GRAVENHAGE, 12 Augustus.

Z. M. zal den 21sten weder gehoor verleenen; die verlangen toegelaten te worden, moeten zich vóór of op den 19den, des namiddags te 4 ure aanmelden aan het Paleis in het Noordeinde, om hunnen naam op de lijst in te schrijven.

— Z. M. heeft bij besluit van den 11den bepaald, dat de Adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine te Medemblik, aanvankelijk ten proeve voor één jaar of korter, met ingang van den 1sten October aanstaande, ter hunner opleiding zullen worden overgeplaatst naar de Koninklijke Militaire Academie te Breda.

— Op de verkooping van Schilderijen van wijlen Z. M. Willem II, gisteren begonnen, hebben onder anderen de volgende stukken de bijgevoegde hooge prijzen opgebragt:

Oude Hollandsche School. N°. 82 van den Catalogus, B. v. d. Helst, Familie-Tafereel ƒ11,900; N°. 86 Rembrandt, een Rabbi ƒ3400; N°. 87 idem Portret van den Schilder ƒ3750; N°. 88 idem, een jong Meisje ƒ3700; N°. 89 idem, Portret van den Zoon van Rembrandt ƒ4000; N°. 90 idem, de Wijngaardenier zijne Werklieden betalende ƒ3500; N°. 91 idem, een Man in Oostersch gewaad ƒ4500; N°. 92 Ph. Wouwermans, St. Hubert ƒ3000; N°. 93 J. en A. Both, Italiaansch Landschap ƒ10,400; N°. 94 J. Ruisdael en A. v. d. Velde, Landschap ƒ12,900; N°. 96 W. v. d. Velde, Zeegezigt ƒ2500; N°. 97 L. Bakhuyzen, Zeegezigt ƒ5650; N°. 99 Jan Steen, het Driekoningen-Feest ƒ3000; N°. 100 J. Huysum, Bloemstuk ƒ3000; N°. 101 J. Weenix, Stil Leven ƒ3300; N°. 102 A. v. d. Neer, Hollandsch Landschap ƒ1000.

Oude Vlaamsche School. N°. 49 L. Lombard, eene Visioen ƒ1900; N°. 50 idem, Doortogt door de Roode Zee ƒ1450; N°. 51 idem, de Plagen Gods ƒ1850; N°. 52 M. Schoon, Dood der H. Maagd ƒ2950; N°s. 57, 58, 59, 60, 61 en 62 zes Copijen naar van Eyck, ƒ2400.

Oude Duitsche School. N°. 108 A. Durer, St. Hubert ƒ3800.

Oude Fransche School. N°. 111 Cl. Gelée, bijgen. le Lorrain, Zeehaven ƒ8600; N°. 113 Toegeschreven aan idem, Huwelijksfeest van Isaac en Rebecca ƒ2500; N°. 114 id. id., Vertrek van de Koningin Scheba ƒ2500.

— *De Toekomst* wil weten, dat uit gevonden aanteekeningen blijkt, dat de Galerij van Schilderijen van Wijlen Z. M. Willem II, ƒ7,160,000 gekost heeft.

— Toen Z. M. Koning Willem II, in het vorige jaar te Tilburg door ziekte werd overvallen, bood de Heer Coets van Baggen, Majoor der Lansiers, eenen ziekestoel aan, in welken Z. M. ook gestorven is. Uit hoofde dezer omstandigheid werd de stoel even zeer door hem als door H. M. de Koningin-Weduwe van hooge waarde gerekend en ongaarne gemist; denzelven aan H. M. op verzoek afgestaan hebbende, heeft hij daarvoor dezer dagen, als een aandenken aan deze treurige gebeurtenis, een prachtig zilveren theeservies ten geschenk ontvangen.

— Naar men verneemt heeft de Heer T. Baron van Herzeele, Raadsheer in den Hoogen Raad der Nederlanden, uit hoofde van zijnen vergevorderden ouderdom, eervol ontslag uit die betrekking verzocht.

— De kleurling, welke door H. K. H. Prinses Marianne op hare reis is medegenomen, en door haar te Caïro in Egypte op de slavenmarkt is aangekocht, trekt te Voorburg de algemeene aandacht nog al tot zich. Hij is uit Nubië herkomstig, hetgeen zijne hoog koper bruine kleur, gekroesd haar, eenigzins dikke lippen, breede neus ook wel aanduiden. Hij schijnt ongeveer 15 jaren oud en is van een zeer schoone gestalte. Zijne kleeding is Arabisch, en van eene fijne, dan eens bruine, dan eens zwarte stof, met zilver en goud bezet. Hij spreekt reeds een weinig Hollandsch, en toont nog al eenige vatbaarheid en scherpzinnigheid te bezitten. Men wil weten, dat H. K. H. het voornemen heeft, om hem door den Schoolmeester onderwijs in het lezen en schrijven te doen geven, bij wien hij dan ook dagelijks bezoeken aflegt.

— Het geschenk dat door het Stedelijk Bestuur van de Hofstad aan H. K. H. Prinses Louisa aangeboden zal worden bij gelegenheid van de plaats gehad hebbende voltrekking van haar huwelijk met Z. K. H. den Kroonprins van Zweden en Noorwegen, is, naar de teekeningen van de gebroeders Bouscholte vervaardigd in de werkplaatsen van de Heeren de Meyer, Pyzel en Carbentus en de gebrs. Bouscholte. Het bestaat uit de volgende voorwerpen, en wel bepaaldelijk: dat bij den Heer de Meyer vervaardigd, uit twee girandolles voor drie lichten, twee kandelaars, twee bekers, twee verschillende borstels, een blaker en een schel, alles in rocaille-stijl bewerkt, met blinkend mat, de girandolles met losse oranje-bladen omwikkeld; bij de gebrs. Bouscholte een basin met kan, rustende op dolphyne, twee toilet dozen, twee dito iets grooter, waarop de Koninklijke kroon prijkt, twee toilet speldekussen, rustende op hoornen van overvloed en vier kristallen toilet-flacons, gemonteerd met zilver en bouquette op de stoppen, en bij de Heeren Pyzel en Carbentus een zilveren spiegel in rocaille-stijl.

— Heden morgen is bij de Bezuidenhoutschen brug uit het water opgehaald, het lijk van zekeren Bijl, oud ruim 20 jaren, knecht bij eenen bloemist, die sedert Donderdag jl. was vermist. Naar men verneemt moet dit ongeval het gevolg zijn van het bovenmatig gebruik van sterken drank.

DALEN, 6 Augustus.

Op den 4den dezer waren te Hebelermeer (Hanover) aan de Hollandsche grenzen, 5 aldaar wonende smokkelaars juist voornemens zout in het Hollandsche te smokkelen, toen en berigt kwam, dat de Nederlandsche ambtenaren in het veen waren, waar langs de weg liep, om op hen te passen. — Er werd toen besloten zich tegen de commiezen te verzetten, indien dezen zich mogten vertoonen; en om des te meer moed te krijgen, zoude ieder persoon zijn fleschje met jenever eerst ledigen. Een hunner wilde dit echter niet, waaruit oneenigheid voortsproot, met dat gevolg, dat een smokkelaar bijna op de plaats is doodgeslagen; slechts eenige uren heeft hij nog geleefd, en is toen aan zijne wonden overleden. Het geheele hoofd was hem verbrijzeld. Twee hunner, welke het misdrijf zouden gepleegd hebben, zijn dadelijk over de Hollandsche grenzen gevlugt, doch tot heden nog niet ontdekt. De verslagene laat eene vrouw met twee kleine kinderen na.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Augustus.

De Graaf Schimmelpenninck, Nederlandsch Gezant, heeft gisteren een luisterrijk diner gegeven aan de leden van de Consistorie der Hollandsche kerk alhier, en aan andere met die kerk in betrekking staande Heeren, die onlangs het 3de eeuwfeest van haar bestaan hadden gevierd.

— Te Cork is jl. Zondag het huwelijk gevierd van twee doofstommen; zij antwoordden met teekenen op de geschreven vragen des Priesters. Het meerendeel der genoodigden bestond ook uit doofstommen.

— Uit Scheffield schrijft men, dat in de afgeloopen week, na een zeer zwaar onweder, de weg van Parkgate naar Masbro letterlijk overdekt werd gevonden met kikvorschen, over eene uitgestrektheid van driekwart mijl. Men kon geen stap doen zonder eenigen te verpletteren.

— Het New-Yorksche blad *the Sun* laat eene mechanieke drukpers vervaardigen, die 33 voet lang en 20 voet hoog zal zijn, en 15,000 à 20,000 vellen per uur zal leveren. Deze machine zal omstreeks ƒ50,000 kosten.

— Volgens berigten van Natal begon die volkplanting sterk in bloei toe te nemen; er lagen reeds 12 schepen ter reede en de staatsontvangsten, die in 1846 slechts 3761 £, in 1849 reeds 14,669 £ beliepen, hadden gedurende de eerste drie maanden van 1850 eene som van 8318 £ opgeleverd, hetgeen over het geheele jaar ongeveer 32,000 £ zoude uitmaken.

BELGIE.

BRUSSEL, 12 Augustus.

Er heeft eene verandering in het Ministerie plaats gehad. De Minister van Justitie, de Haussy, is benoemd tot Gouverneur van de Nationale Bank; in zijn plaats is aangesteld, Tesch, Lid der Kamer van Vertegenwoordigers. Tot Minister van Openbare Werken is benoemd, de Volksvertegenwoordiger van Hoorebeke, en tot Minister van Oorlog de Generaal Brialmont.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Augustus.

Gisteren is de Wetgevende Vergadering voor het laatst in zeer gering getal bijeen geweest en toen tot 12 November geschorst.

— De Heer Lamartine zou alleen naar Frankrijk teruggekeerd zijn, om de noodige gelden bijeen te brengen, ten einde zijne goederen bij Smyrna te doen bebouwen.

— De Raad van State heeft beslist, dat het Museum Standish en het Spaansch Museum, bijzondere eigendom van den gewezen Koning zijn en aan hem moeten teruggegeven worden.

SARDINIE.

TURYN, 7 Augustus.

De *Opinione* meldt het volgende: De Minister van Koophandel Santa Rosa, bij zijn afsterven den Pastoor zijner parochie hebbende doen roepen, heeft deze eerst eene herroeping ten aanzien der Sicardi-wet, die hij mede had helpen zamenstellen, gevorderd, welke herroeping zijn geweten hem niet toeliet te doen, waarop de Pastoor hem de sacramenten der stervenden en de kerkelijke begrafenis had geweigerd.

Dit heeft te Turyn een ongunstigen indruk gemaakt, die niet tot bedaren kwam, voor dat Regering had besloten om zoo iets niet te dulden.

De Bevelhebber der burgerwacht, de Burgemeester en het hoofd der policie hebben dienzelfden dag bij oproepingen de burgers uitgenoodigd, om door hunnen ijver ter bijwoning der begrafenis van den overledene, tegen die vijandelijke houding op te komen, en tevens de inwoners tot orde en rust vermaand.

Een ander blad zegt dat de Minister van Oorlog zich bij den Aartsbisschop heeft vervoegd en hem gevraagd, of men op zijnen last de Minister de Santa Rosa de kerkelijke plegtigheden had geweigerd, dat de Aartsbisschop dit toestemmend had beantwoord; dat de Minister dit antwoord van den Prelaat, in den Ministerraad had medegedeeld en den Prelaat de mogelijke gevolgen van zijn vreemd gedrag niet had verborgen.

Een weinig daarna heeft de Vicaris-Generaal zich bij de Ministers vervoegd berigtende, dat de Aartsbisschop zijn verbod van begrafenis had ingetrokken. De begrafenis is met veel staatsie en toeloop zonder stoornis volbragt.

ITALIE.

De Paus heeft door den Kardinaal Lambruschini weder een zeer merkwaardig besluit doen uitvaardigen, waarbij, in overweging van de groote verpligting, welke de R. K. Christenen aan de H. Maagd in den jongsten tijd gehad hebben, voortaan de dag van haar Bezoeking als dubbel, tweede klasse, zal worden gevierd.

— Te Genua is eene maatschappij tot stand gekomen, om den handel op Indië aan te moedigen; zij heeft reeds een kapitaal van 2 millioen fr. bijeen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 9 Augustus.

Den 7den dezer is een patent des Konings bekend gemaakt, waarbij de, tijdens den bevrijdings-oorlog ingestelde Louisa-orde voor vrouwen, die zich jegens het vaderland verdienstelijk hadden gemaakt, vernieuwd en bepaald

wordt dat die orde ook zal kunnen verleend worden aan vrouwen en jonkvrouwen, die zich in de jaren 1848 en 1849 bij de verpleging van gekwetsten of door andere edele daden bijzonder onderscheiden hebben.

— Maandag ll. had bij het vertrek van den laatsten spoortrein uit Hamm naar Munster een zeer bedroevend voorval plaats. Kort nadat de trein in beweging was gekomen, bemerkte de machinist op ongeveer 20 schreden voor de locomotief, dat een fatsoenlijk meisje eensklaps haren hoed wegwierp en zich op de spoorstaven nederstortte, blijkbaar met het oogmerk, om een einde aan haar leven te maken. Ofschoon de trein zoo veel mogelijk gestuit werd, verbrijzelde hij toch hare beide beenen en het heupbeen. Men is genoodzaakt geweest de beide voeten af te zetten, doch gelooft niet, dat de ongelukkige het leven kan behouden.

HAMBURG.

9 Augustus.

Uit Rendsburg wordt per telegraaph gemeld, dat von Willisen gisteren de geheele linie heeft doen verkennen. Dit heeft aanleiding gegeven tot eenige scherpe voorposten-gevechten, die zonder beslissenden uitslag gebleven zijn. Fredrichstadt en Husum zijn door de Deenen bezet.

Heden nacht ten 2 ure is het geheele Holsteinsche leger uitgerukt; er werden vele wagens geprest.

— Door het springen van het laboratorium in laastgenoemde stad, zijn ruim 200 personen gedood of gekwetst, onder welke vele artillerie-kweekelingen. In de oude stad was bijna geen huis onbeschadigd gebleven.

— De Holsteiners hebben minder gebrek aan manschappen, dan wel aan geld; zij behoeven maandelijks 200,000 th. om het tegenwoordig leger op den been te houden, en de bijdragen uit Duitschland zijn geheel onvoldoende. Er is ook zulk een gebrek aan veldarbeiders, dat de vruchten niet kunnen ingeoogst worden; er worden hooge belooningen aan bekwame werklieden toegezegd. Zoo zal misschien de oogst verloren gaan, terwijl men op het slagveld stroomen bloeds vergiet!

— De Deensche krijgsgevangenen te Rendsburg hadden van de verwarring door het springen van het laboratorium gebruik gemaakt, om te ontkomen; grootendeels echter zijn zij weder gevangen genomen en naar Altona vervoerd.

— De Deensche Regering heeft eene lijst van gevangene Sleeswijk-Holsteiners bekend gemaakt, welke 1224 namen bevat; onder deze zijn 13 officieren.

— Het Deensche leger heeft gisteren de Sleeswijk-Holsteinsche linie over hare geheele uitgestrektheid aangetast; vooral op de beide vleugels, naar het hevige schutgevaarte te oordeelen, werd scherp gevochten; intusschen scheen bij het afzenden der laatste tijdingen nog geen uitslag verkregen te zijn, en ook geen nadere bijzonderheden aangaande den loop van het gevecht bekend, dan dat Friedrichstadt door de Deenen vermeesterd was.

FRANKFORT.

9 Augustus.

Het plenum der bondsvergadering heeft onder Voorzitterschap van den Oostenrijkschen Gezant zijne tegenwoordige werkzaamheid voor geëindigd verklaard, en aan het Oostenrijksche Kabinet in overweging gegeven of opgedragen, de gezamenlijke Duitsche regeringen uit te noodigen tot het afvaardigen van Gezanten, ter zamenstelling van den engeren raad der Bonds-vergadering. Wat Oostenrijk thans doen zal, is nog onzeker; vrij algemeen houdt men het echter daarvoor, dat, zoo het al tot de bijeenroeping van den engeren raad mogt overgaan, die vergadering toch niet tot stand zal komen.

STADS BERIGT.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEYDEN, — gelet hebbende op het 2de en 3de Hoofdstuk van het Reglement voor het Bestuur dezer Stad, gearresteerd bij Zijner Majesteits besluit, van 4 Januarij 1824, No. 108, alsmede op de dispositie van HH. Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland van 8 Januarij 1830, waarbij is medegedeeld 's Konings besluit, van 24 December 1829, No. 123, houdende bepalingen omtrent de *jaarlijksche* vervulling der buitengewone vacatures in de Kies-Kollegiën, — brengen bij dezen ter kennis van derzelver ingezetenen, dat, ten einde het Kies-Kollegie op 30 September aanstaande, voor de daarin veroorzaakte buitengewone vacatures, weder aan te vullen, op 31 Augustus aanstaande, aan de stemgeregtigden, biljetten ter invulling zullen worden rondgezonden, Benevens eene naamlijst der personen, die de vereischten bezitten om tot kiezers te kunnen worden benoemd; welke stembiljetten, na behoorlijk te zijn ingevuld, eigenhandig geteekend en gesloten op den vierden dag na de rondzending, van wege dit Kollegie, door de Stads-boden, aan de huizen zullen worden opgehaald in eene geslotene kist; terwijl degeen, welke zijn biljet niet gereed ter afgifte zal hebben, gehouden wordt ditmaal te hebben afgezien van de uitoefening van zijn stemregt.

Dat gemelde naamlijst, zoo wel als die der stemgeregtigden, van heden tot 15 Augustus aanstaande, de Zondagen uitgezonderd, 's morgens van 10 tot 1 uur, ter visie van het publiek zal liggen ter Secretarie dezer Stad, ten einde aan een' ieder, welke vermeenen mogt ten onregte daarvan te zijn afgelaten, gelegenheid tot dolcantie te geven, en alzoo zijn naam nog op dezelve, of op eene van beide zoude kunnen worden geplaatst; doch welke lijsten op den gemelden 15 Augustus finaal zullen worden gesloten.

En opdat niemand onwetend zoude zijn, zoo van hetgeen vereischt wordt om stemgeregtigd te zijn, als om tot kiezer benoemd te kunnen worden, wordt bij deze herinnerd aan de navolgende artikelen van het meergenoemd Reglement:

»Art. 2. Voor stemgeregtigden worden gehouden zij, die ten minste gedurende het laatst verloopene jaar ingezetenen der stad of van derzelver grondgebied geweest, en nog werkelijk op het oogenblik zelve ingezetenen daarvan zijnde, den ouderdom van 23 jaren hebben vervuld, jaarlijks in de verponding en verdere beschrevene Rijksmiddelen, buiten het patentregt, betalen niet beneden de *zeven en twintig gulden*, aan de wettelijke verpligtingen aangaande de nationale militie, naar aanleiding der grondwet, op hen gelegd, tot op het oogenblik toe, hebben voldaan, en niet vallen in de termen van uitsluiting, bij het volgende artikel bepaald.

»Art. 3. Van de uitoefening van het stemregt zijn uitgesloten zij, die in dienst zijn, of pensioen genieten van eenige vreemde Mogendheid, buiten autorisatie des Konings; die zich in staat van geregtelijke interdictie bevinden, alsmede die, aan welke geregtelijk een raadsman is toegevoegd; die in staat van faillissement zijn; die cessie van hunne goederen gedaan hebben; die een crimineel vonnis hebben ondergaan, door geene nadere uitspraak of beslissing krachteloos gemaakt; die ten tijde van de stemopneming nog in staat van criminele beschuldiging zijn.

»Art. 4. In de beoordeeling der al of niet bevoegdheid tot uitoefening van het stemregt, naar gelang der betaald wordende jaarlijksche som in de bovengemelde belastingen, zal alleen in aanmerking worden genomen het montant, waarop men in die belastingen is aangeslagen, onverschillig, of de goederen in de Stad zelve, of elders binnen het Rijk gelegen zijn, en of de daarvoor te betalene belasting al, of niet, in eene andere gemeente wordt voldaan; zullende echter diegenen, welke derzelver belastingbetaling in eene andere gemeente ten deze zullen willen doen gelden, verpligt zijn, om daarvan vooraf aan het Stedelijk Bestuur kennis te geven, en des gevorderd, aan dat Bestuur de bewijzen van die betaling te vertoonen.

»Art. 5. De belasting wegens panden, in compagnieschap bezeten, opgebragt wordende, zal aan ieder eigenaar voor zijn aandeel worden toegerekend, mits de personen, welke daaruit hunne stemgeregtigdheid of bevoegdheid tot het kiezerschap zouden willen ontleenen, werkelijk als mede-eigenaars van zoodanige panden op de registers der Ontvangers van de directe belastingen bekend staan.

»Art. 6. Wat aangaat het bedrag van belastingen wegens verhuurd wordende huizen, of andere eigendommen, waarvoor de eigenaars zijn aangeslagen, doch door de huurders aan hen restitutie geschiedt, zal dit bedrag onder de opbrengst der eigenaren blijven, als alleen daarvoor bij de Ontvangers bekend staande.

»Art. 7. Zij, welke gehuwd zijn, hetzij in gemeenschap van goederen, of daar buiten, met vrouwen, die de bepaalde somme in de bovengemelde belastingen opbrengen, zullen, ofschoon ter zake van hunnen eigen aanslag niet bevoegd, niet te min ter uitoefening van het stemregt worden toegelaten, wanneer zij de overige vereischten in zich vereenigen; zoo als ook de vader van een minderjarig kind, hetwelk de bepaalde somme in de belastingen opbrengt, wanneer hij uit eigen aanslag niet reeds tot het stemregt mogt bevoegd zijn, tot de uitoefening van hetzelve zal toegelaten worden, indien hij de overige vereischten bezit, hetgeen even zeer het geval zal zijn ten opzigte van een' meerderjarigen zoon, of eenen der meerderjarige zoons van eene moeder-weduwe, welke zich in gelijk geval bevinden mogt.

»Art. 8. Zoodanige moeders-weduwen, welke verlangen zouden, dat die uitoefening geschiede, zullen verpligt zijn dengenen van derzelver zoons, door wien zij, bij voorkomende gelegenheden, de uitoefening tot weder opzeggings toe zouden begeeren verrigt te hebben, aan het Stedelijk Bestuur kenbaar te maken, om daarvan de noodige aanteekening te kunnen houden tot narigt; terwijl het voorschreven Bestuur de moeders-weduwen, voor zoo verre die aan hetzelve mogten bekend zijn, of door hetzelve ondersteld worden in de termen te dezen te verkeeren, met de vorenstaande bepaling zal bekend maken.

»Art. 9. Het zal onverschillig zijn, of de opgegevene zoon gehuwd of ongehuwd is, en al, of niet, bij de moeder-weduwe inwone, mits hij den ouderdom van 23 jaren vervuld hebbe, en alle verdere vereischten (dat omtrent de belastings-betaling alleen uitgezonderd) in de stemgeregtigden gevorderd wordende, bezitte, voor zoo verre hij namelijk niet reeds uit eigen hoofde het stemregt uitoefent, daar er door eenen persoon niet meer dan eene stem kan worden uitgebragt.

»Art. 10. De zes voorgaande artikelen zijn ook tot de bevoegdheid, om tot het kiezerschap te worden benoemd, toepasselijk, behoudens de verdere vereischten der kiezers, volgens de bepalingen van art. 23 van dit Reglement.

»Art. 20. Indien er, ter gelegenheid der stemming voor kiezers, ter vervanging van het gewone aftredende een derde, ook tevens voor de vervulling van buitengewone vacatures in het Kiezers-kollegie wordt gestemd, en er dus wordt gestemd voor een getal kiezers-plaatsen dat der gewone aftreding te bovengaande, zullen de personen, ten getale als de gewone vacatures bedragen, welke de meeste stemmen zullen hebben bekomen, beschouwd worde, als ter vervulling der gewone vacatures te zijn benoemd, en diegenen welke op dezelve personen in betrekkelijke meerderheid van stemmen zullen volgen, ten getale als de buitengewone vacatures bedragen, worden beschouwd ter vervulling dier buitengewone vacatures te zijn benoemd, met dien verstande dat, wanneer de nog overgeblevene termijn van zitting van de gewezene kiezers door wier gemis de buitengewone vacatures zijn ontstaan, verschillend mogt zijn, alsdan diegeen der benoemden voor deze buitengewone vacatures, welke het eerst invoege vorengemeld de betrekkelijke meerderheid zal hebben bekomen, geacht zal worden verkozen te zijn ter vervulling van de buitengewone vacature, waaraan nog de langste termijn is verknocht, en zoo vervolgens bij afdaling.

»Art. 22. Een derde deel der kiezers zal om de drie jaren naar toerbeurten aftreden; de aftredenden zijn echter weder verkiesbaar, enz.

»Art. 23. Niemand kan binnen de Stad kiezer zijn, ten zij hij den ouderdom van 25 jaren heeft vervuld, binnen het rijk of deszelfs koloniën geboren is, of brieven van naturalisatie bekomen heeft, of wel bij wetduiding voor Nederlander gehouden wordt, binnen de Stad stemgeregtigde is, en voor een' inboorling der Stad, of met eene burgerdochter gehuwd zijnde, gedurende de laatste drie jaren, en voor een' inboorling van het rijk of genaturaliseerden gedurende de laatste zes jaren, stads ingezeten is geweest, (zonder dat echter afwezendheid ten gevolge van bedieningen, door of van wege den Koning opgedragen, in deze hinderlijk zal kunnen zijn) en voorts jaarlijks in de verponding en verdere rijksmiddelen, buiten het patentregt, op den voet der stemgeregtigden, betaalt eene som van ten minste *honderd en vijftig gulden*.

»Tot kiezers zullen daarenboven niet kunnen worden benoemd zij, die van eenig ambt, post of bediening, door den Koning mogten zijn ontzet, of wel ontslagen, anders, dan met vermelding, dat zoodanig ontslag op hun verzoek, of honorabel is gegeven, zoo lang zij door den Koning van de onbevoegdheid om benoemd te worden, niet zullen zijn ontheven.

»Ook zal tot kiezer niet kunnen benoemd worden hij, die aan eenen reeds benoemden kiezer in den eersten of tweeden graad van bloedverwantschap, of zwagerschap bestaat. Twee personen, zich zoodanig bestaande, te gelijker tijd wordende benoemd, zal het lot tusschen hen beslissen; terwijl voorts de bepalingen van art. 48, 49 en 50, ook in deze zullen toepasselijk zijn.

»Art. 48. Voor aan elkander verzwagerden zullen te dezen opzigte niet gehouden worden zij, wier huisvrouwen elkander in een' der gemelde graden bestaan, enz.

»Art. 49. Opkomende verzwagering gedurende het zitting hebben, zal van het gevolg zijn, dat hij, die de verzwagering veroorzaakt, zal moeten ophouden verdere zitting te hebben.

»Art. 5. Indien de vrouw, door welke de verzwagering is ontstaan, overleden is, zal de zwagerschap gerekend worden op te houden."

EXTRACT *uit het Koninklijk besluit, van den 24sten December* 1829, No. 123.

De *buitengewone* vacatures, welke, het zij door overlijden, vertrek, of andere omstandigheden, in de Stedelijke Kies-kollegiën, mogten ontstaan, *telken* Jare in den loop der maand September, genoegzaam tijdig vóór het tijdstip bij art. 26 der Stedelijke Reglementen, tot de bijeenroeping der Kiezers bepaald, en alzoo vóór de eerste week van de maand October, zullen moeten worden vervuld, op de wijze, voorgeschreven bij art. 12 en volgende van die Reglementen.

Aldus gedaan en gepubliceerd bij HH. Burgemeester en Wethouders der Stad *Leyden*, op den 1 Augustus 1850.

DU RIEU.

Ter ordonnantie van dezelve,

V. PUTTKAMMER.

ADVERTENTIEN.

Getrouwd: Mr. K. J. F. C. KNEPPELHOUT VAN STERKENBURG

MET

L. J. M. VAN GORKUM.

TIEL, 8 Augustus 1850.

Heden overleed ten huize van mijnen Broeder den Heer J. F. VOGELVANGER, tot bittere droefheid van mij en mijne Kinderen, de Heer LEONARDUS VINCENTIUS VOGELVANGER, in den ouderdom van ruim 40 jaren.

H. E. BORGERHOFF,

LEYDEN, 11 Augustus 1850. Wed. L. V. VOGELVANGER.

Den 12den Augustus 1850, is te LEYDEN in den ouderdom van 22 jaren overleden, onze veelgeliefde Broeder- en Behuwd-Broeder, de Heer ANTONIUS GERARDUS TORTIKE.

J. P. W. SCHERMER.

M. E. SCHERMER, TORTIKE.

J. H. L. TORTIKE.

Heden overleed de Heer CORNELIS WILHELMUS MARINUS ROSKES, in leven *Apotheker* alhier; Echtgenoot van Vrouwe PETRONELLA LOUISA HENRIETTE DUYMAER VAN TWIST, in den ouderdom van ruim 41 jaren.

LEYDEN, 12 Augustus 1850.

De Apotheek die door eenen bekwamen Provisor, ten behoeve der diep ongelukkige Weduwe en hare Kinderen, wordt waargenomen, blijve aan alle geëerde Begunstigers bij voortduring dringend aanbevolen.

De Ondergeteekenden betuigen bij deze hunnen opregten dank, voor de zoo ruimschoots ondervondene deelneming, bij het verlies van hun Kindje.

A. J. DE BAAS.

LEYDEN, 12 Augustus 1850. G. DE BAAS,

VAN CHAREDORP.

Op verzoek van vele Kiezers die geen deel genomen hebben aan de laatst gedane oproeping, noodigen de ondergeteekenden de Kiezers van *Leyden* en Buiten-districten uit, tot het houden eener voorbereidende Kiesvergadering in de Stads Gehoorzaal, op Zaturdag den 17den Augustus 1850, des middags ten 12 ure.

N. VAN BEEFTINGH, *Valkenburg.*

M. COUVÉE.

Leyden, 13 *Augustus* 1850. J. ZUURDEEG.

P. VAN GEER.

Bij Vonnis der Arrondissement-Regtbank te *Leyden* is HERMANUS VAN ESSER, *Broodbakker en Winkelier* te *Rijnsburg* verklaard in **Staat van Faillissement**, waarvan de aanvang bepaald is op Maandag den 12den Augustus 1850. Tot Regter-Commissaris is benoemd de Edel Achtbare Heer Mr. J. VAN OUTEREN, *Regter* in evengenoemde Regtbank en tot Curator de Ondergeteekende, *Advocaat* te *Leyden*.

C. G. LUZAC.

De Schuldeischers in den Boedel van den Gefailleerden SIMON CORNELIS RIJK, *Koekbakker* te *Leyden* worden bij deze **opgeroepen** om op Maandag den 19den Augustus 1850 des namiddags ten één *ure* te compareren ter Vergaderkamer van de Arrondissements-Regtbank te *Leyden* op het Raadhuis aldaar, ten einde aan te hooren de **Rekening** en **Verantwoording** welke als dan ten overstaan van den Heer Regter-Commissaris in gemelden boedel, door den Ondergeteekende als Curator zal worden gedaan.

P. K. DOEFF,

Leyden, 13 *Augustus* 1850. *Procureur.*

KOFFIJHUIS *ZOMERZORG.*

(Bij gunstig weder.)

GROOTE REPETITIE

VAN DE

MUZIEK DER LEYDSCHE SCHUTTERIJ,

Op Donderdag den 15den Augustus 1850, des avonds ten 7 ure.

PUBLIEKE VERKOOPING VAN AFBRAAK, ENZ.

Aan het Galgewater, bij de Stads Timmerwerf alhier, op Vrijdag den 16den Augustus 1850, des morgens ten 10 ure, voornamelijk bestaande in: Kozijnen, Ramen, Blinden, Deuren, Vensters, Greenen en Eiken Binten, Ribben, Gooten, Kapbinten, Spruiten, Sparren, Zolder- en Vloerdeelen, IJzeren Platen, Ankers, Marmeren Schoorsteenmantels, Witte en Blaauwe Ganglegels, van onderscheidene grootte, en eindelijk een Rijnschuit, Ventschuit en Roeibootje.

Een ontegensprekelijk bewijs van de kracht der Pillen van Holloway ter genezing van leverziekten.

De Heer Robert Elkins te Campbeltown in Nieuw Zuid Wallis, leed sedert maanden aan eene zware leverziekte die hem zoodanig aantastte, dat hij gedurig het bed moest houden. Daar hij geene verligting gevoelde van de geneesmiddelen die men hem toediende, zoo raadde men hem aan, de *Pillen* van HOLLOWAY te beproeven hetwelk hij deed, en dit onwaardeerbaar middel, (daar hij het daarbij voorgeschreven gebruik stiptelijk opvolgde) herstelde hem in eenige weken tijds, en maakte hem weder zoo welvarende als hij ooit geweest was.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.*

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

MAANDAG, 12 AUGUSTUS.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	$57\frac{1}{4}$	$57\frac{3}{8}$	$57\frac{3}{8}$
Dito Certificaten . . . . » 3 »	$68\frac{3}{16}$	$68\frac{5}{16}$	$68\frac{5}{16}$
Dito dito . . . . » 4 »	$88\frac{5}{16}$	—	—
Amortisatie Syndicaat . . . . » $3\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Handelmaatschappij . . . . . » $4\frac{1}{2}$ »	172	—	—
O. I. Leening . . . . » 4 »	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg . . . . »	61	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg . . » $4\frac{1}{2}$ »	—	—	—
Haarlemmermeer . . . . . . » 5 »	105	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 » 5 »	$105\frac{3}{8}$	$105\frac{5}{8}$	$105\frac{3}{8}$
Dito dito 1828 en 1829 . . . » 5 »	$104\frac{5}{8}$	$104\frac{3}{4}$	$104\frac{3}{4}$
Cert. bij dito 1831 en 1833 » 5 »	$96\frac{1}{8}$	—	—
Dito 1840 . . . . » 4 »	89	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. . . » 4 »	$88\frac{3}{4}$	—	—
Dito dito Nieuwe . . . . » 4 »	—	—	—
Inschrijving in Assign. . . . » 6 »	—	—	—
Certificaten van dito . . . . » 6 »	67	$67\frac{1}{4}$	67
POLEN, Obligatiën . . . . . . » 4 »	$77\frac{1}{8}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . . » 500 »	$144\frac{1}{4}$	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £ à 5 pCt.	12	$12\frac{1}{8}$	12
Dito dito Onbep. Stukken . » 5 »	—	—	—
Dito Obligatiën . . . . » 3 »	$38\frac{3}{4}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . . . » 3 »	$33\frac{1}{8}$	$33\frac{1}{4}$	$33\frac{1}{8}$
Coupons Ardoins	$8\frac{1}{16}$	$8\frac{1}{8}$	
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. . » 5 »	$86\frac{3}{4}$	$86\frac{7}{8}$	—
Dito . . . . » 4 »	69	—	—
Dito Metall. . . . . » 5 »	$79\frac{3}{8}$	$79\frac{1}{2}$	—
Dito Nieuwe . . . . » 5 »	$83\frac{3}{4}$	$83\frac{7}{8}$	$83\frac{7}{8}$
Dito 1847 . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	$42\frac{3}{4}$	$42\frac{13}{16}$	$42\frac{3}{4}$
BELGIE, Banc. . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	$47\frac{7}{8}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . . . » $2\frac{1}{2}$ »	$47\frac{3}{4}$	48	$47\frac{15}{16}$
BRAZILIE, 1824 100 £ . . . . 5 »	$91\frac{7}{8}$	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . . » 3 »	$37\frac{3}{8}$	$37\frac{7}{16}$	$37\frac{7}{8}$
Dito dito . . . . » 4 »	$36\frac{7}{8}$	$36\frac{15}{16}$	$36\frac{7}{8}$
VENEZUELA, ... » $2\frac{1}{4}$ »	$34\frac{3}{4}$	—	—
MEXICO, ... » 5 »	$29\frac{1}{4}$	—	—
AMERIKA, Bankactiën	$3\frac{5}{16}$	—	—

Grieken $5\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.